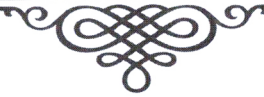

عہدِ عتیق

جلد سوم

کتابهای حکمت

بر اساس کتاب مقدس اورشلیم

ترجمہ پیروز سیار

فهرست کوتاه مطالب

۱۷	مقدمه کتابهای حکمت
۲۳	مقدمه ایوب
۲۹	ایوب
۱۵۱	مقدمه مزامیر
۱۶۳	مزامیر
۴۹۷	مقدمه امثال
۵۰۱	امثال
۶۰۵	مقدمه جامعه
۶۰۹	جامعه
۶۴۹	مقدمه غزل غزها
۶۵۵	غزل غزها
۶۸۳	مقدمه حکمت سلیمان
۶۸۹	حکمت سلیمان
۷۶۱	مقدمه حکمت بن سیرا
۷۶۷	حکمت بن سیرا
۹۵۱	فهرست پانوشتهای کلیدی
۹۵۵	فهرست اعلام کتابهای حکمت
۹۶۱	اسامی خاص کتابهای حکمت (فارسی-عربی-انگلیسی-فرانسه)
۹۷۱	اسامی خاص کتابهای حکمت (فرانسه-انگلیسی-عربی-فارسی)

فهرست تفصیلی مطالب

۷۷	خشم بر نظام دادگری کارگر نیست
۷۹	پیروزی ایمان در عین وانهادن شدن از جانب خدا و...
۸۳	نظام دادگری استشنا بر نمی دارد
۸۶	تکذیب واقعیتها
۸۹	۳. دور سوم خطابه‌ها
۸۹	خدا جز به نام دادگری کیفر نمی دهد
۹۲	خدا دور است و بدی پیروز می شود
۹۶	سرود قدرت مطلق خدا
۹۸	پلکد به عبث سخن می گوید
۹۹	ایوب بیگناه، قدرت خدا را می شناسد
۱۰۰	خطابه صوفی: مرد نفرینی
۱۰۲	۴. ستایش حکمت
۱۰۲	حکمت دست نیافتنی از برای آدمی
۱۰۵	۵. خاتمه گفت و گو
۱۰۵	شکایتها و دفاع ایوب:
۱۰۵	الف. روزهای گذشته
۱۰۸	ب. سختی این زمان
۱۱۱	دفاع ایوب

۳. خطابه آیهو

۱۱۶	مداخله آیهو
۱۱۶	سرآغاز
۱۱۸	خودبینی ایوب
۱۲۲	ناکامی سه حکیم در مُتَرَه شمردن خدا
۱۲۶	خدا به امور انسانی بی اعتنا نیست
۱۲۷	معنی راستین نجهای ایوب

کتابهای حکمت

۱۷	مقدمه کتابهای حکمت
----	--------------------

ایوب

۲۳	مقدمه ایوب
----	------------

ایوب

۱. دیباچه

۲۹	شیطان ایوب را می آزماید
----	-------------------------

۲. گفت و گو

۳۵	۱. دور نخست خطابه‌ها
----	----------------------

۳۵	ایوب روز ولادت خویش را نفرین می کند
۳۸	توکل به خدا
۴۳	تنها انسان در مانده، بر بینویی خویش واقف است
۴۹	روند ضروری دادگری الهی
۵۲	دادگری الهی بر تر از حق است
۵۸	حکمت خدا، ایوب را به اعتراف می خواند
۶۰	حکمت خدا به ویژه باگزندهای قدرت او تجلی می یابد
۶۹	۲. دور دوم خطابه‌ها
۶۹	ایوب با زبان خویش، خود را محکوم می کند

۳۷۱.....	مزمور (۹۰)۹۱.....	۲۷۹.....	مزمور (۵۳)۵۴.....
۳۷۳.....	مزمور (۹۱)۹۲.....	۲۸۰.....	مزمور (۵۴)۵۵.....
۳۷۵.....	مزمور (۹۲)۹۳.....	۲۸۴.....	مزمور (۵۵)۵۶.....
۳۷۶.....	مزمور (۹۳)۹۴.....	۲۸۶.....	مزمور (۵۶)۵۷.....
۳۷۸.....	مزمور (۹۴)۹۵.....	۲۸۸.....	مزمور (۵۷)۵۸.....
۳۸۰.....	مزمور (۹۵)۹۶.....	۲۸۹.....	مزمور (۵۸)۵۹.....
۳۸۲.....	مزمور (۹۶)۹۷.....	۲۹۲.....	مزمور (۵۹)۶۰.....
۳۸۳.....	مزمور (۹۷)۹۸.....	۲۹۴.....	مزمور (۶۰)۶۱.....
۳۸۵.....	مزمور (۹۸)۹۹.....	۲۹۵.....	مزمور (۶۱)۶۲.....
۳۸۶.....	مزمور (۹۹)۱۰۰.....	۲۹۷.....	مزمور (۶۲)۶۳.....
۳۸۷.....	مزمور (۱۰۰)۱۰۱.....	۲۹۹.....	مزمور (۶۳)۶۴.....
۳۸۹.....	مزمور (۱۰۱)۱۰۲.....	۳۰۰.....	مزمور (۶۴)۶۵.....
۳۹۲.....	مزمور (۱۰۲)۱۰۳.....	۳۰۳.....	مزمور (۶۵)۶۶.....
۳۹۴.....	مزمور (۱۰۳)۱۰۴.....	۳۰۵.....	مزمور (۶۶)۶۷.....
۳۹۸.....	مزمور (۱۰۴)۱۰۵.....	۳۰۶.....	مزمور (۶۷)۶۸.....
۴۰۳.....	مزمور (۱۰۵)۱۰۶.....	۳۱۱.....	مزمور (۶۸)۶۹.....
۴۰۸.....	مزمور (۱۰۶)۱۰۷.....	۳۱۶.....	مزمور (۶۹)۷۰.....
۴۱۳.....	مزمور (۱۰۷)۱۰۸.....	۳۱۷.....	مزمور (۷۰)۷۱.....
۴۱۴.....	مزمور (۱۰۸)۱۰۹.....	۳۲۰.....	مزمور (۷۱)۷۲.....
۴۱۸.....	مزمور (۱۰۹)۱۱۰.....	۳۲۳.....	مزمور (۷۲)۷۳.....
۴۱۹.....	مزمور (۱۱۰)۱۱۱.....	۳۲۷.....	مزمور (۷۳)۷۴.....
۴۲۱.....	مزمور (۱۱۱)۱۱۲.....	۳۳۰.....	مزمور (۷۴)۷۵.....
۴۲۲.....	مزمور (۱۱۲)۱۱۳.....	۳۳۱.....	مزمور (۷۵)۷۶.....
۴۲۳.....	مزمور (۱۱۳الف).....	۳۳۳.....	مزمور (۷۶)۷۷.....
۴۲۴.....	مزمور (۱۱۳ب).....	۳۳۵.....	مزمور (۷۷)۷۸.....
۴۲۶.....	مزمور (۱۱۴-۱۱۵).....	۳۴۴.....	مزمور (۷۸)۷۹.....
۴۲۹.....	مزمور (۱۱۶)۱۱۷.....	۳۴۶.....	مزمور (۷۹)۸۰.....
۴۲۹.....	مزمور (۱۱۷)۱۱۸.....	۳۴۸.....	مزمور (۸۰)۸۱.....
۴۳۳.....	مزمور (۱۱۸)۱۱۹.....	۳۵۰.....	مزمور (۸۱)۸۲.....
۴۴۹.....	مزمور (۱۱۹)۱۲۰.....	۳۵۱.....	مزمور (۸۲)۸۳.....
۴۵۰.....	مزمور (۱۲۰)۱۲۱.....	۳۵۳.....	مزمور (۸۳)۸۴.....
۴۵۱.....	مزمور (۱۲۱)۱۲۲.....	۳۵۶.....	مزمور (۸۴)۸۵.....
۴۵۲.....	مزمور (۱۲۲)۱۲۳.....	۳۵۷.....	مزمور (۸۵)۸۶.....
۴۵۳.....	مزمور (۱۲۳)۱۲۴.....	۳۶۰.....	مزمور (۸۶)۸۷.....
۴۵۴.....	مزمور (۱۲۴)۱۲۵.....	۳۶۱.....	مزمور (۸۷)۸۸.....
۴۵۵.....	مزمور (۱۲۵)۱۲۶.....	۳۶۳.....	مزمور (۸۸)۸۹.....
۴۵۶.....	مزمور (۱۲۶)۱۲۷.....	۳۶۹.....	مزمور (۸۹)۹۰.....

۱۸۷.....	مزمور (۱۵)۱۶.....	۱۳۰.....	سرود ستایش حکمتِ قادر.....
۱۸۹.....	مزمور (۱۶)۱۷.....	۴. خطابه‌های یهوه	
۱۹۱.....	مزمور (۱۷)۱۸.....	۱۳۴.....	خطابهٔ نخست.....
۱۹۸.....	مزمور (۱۸)۱۹.....	۱۳۴.....	حکمتِ آفریننده، ایوب را شرمسار می‌سازد.....
۲۰۰.....	مزمور (۱۹)۲۰.....	۱۴۲.....	خطابهٔ دوم.....
۲۰۲.....	مزمور (۲۰)۲۱.....	۱۴۲.....	سیطرهٔ خدا بر قوای بدی.....
۲۰۳.....	مزمور (۲۱)۲۲.....	۱۴۳.....	بِهیموت.....
۲۰۷.....	مزمور (۲۲)۲۳.....	۱۴۴.....	لویاتان.....
۲۰۹.....	مزمور (۲۳)۲۴.....	۱۴۷.....	آخرین پاسخِ ایوب.....
۲۱۰.....	مزمور (۲۴)۲۵.....	۵. مؤخره	
۲۱۳.....	مزمور (۲۵)۲۶.....	۱۴۸.....	یهوه سه حکیم را نگوهرش می‌کند.....
۲۱۴.....	مزمور (۲۶)۲۷.....	۱۴۹.....	یهوه ثروتِ ایوب را بازمی‌گرداند.....
۲۱۷.....	مزمور (۲۷)۲۸.....	مزامیر	
۲۱۹.....	مزمور (۲۸)۲۹.....	مقدمهٔ مزامیر..... ۱۵۱	
۲۲۰.....	مزمور (۲۹)۳۰.....	مزامیر	
۲۲۲.....	مزمور (۳۰)۳۱.....	۱. دیباچه	
۲۲۶.....	مزمور (۳۱)۳۲.....	۱۶۳.....	مزمور ۱.....
۲۲۸.....	مزمور (۳۲)۳۳.....	۱۶۴.....	مزمور ۲.....
۲۳۰.....	مزمور (۳۳)۳۴.....	۱۶۶.....	مزمور ۳.....
۲۳۳.....	مزمور (۳۴)۳۵.....	۱۶۷.....	مزمور ۴.....
۲۳۷.....	مزمور (۳۵)۳۶.....	۱۶۸.....	مزمور ۵.....
۲۳۹.....	مزمور (۳۶)۳۷.....	۱۷۱.....	مزمور ۶.....
۲۴۳.....	مزمور (۳۷)۳۸.....	۱۷۲.....	مزمور ۷.....
۲۴۶.....	مزمور (۳۸)۳۹.....	۱۷۵.....	مزمور ۸.....
۲۴۸.....	مزمور (۳۹)۴۰.....	۱۷۷.....	مزمور ۹-۱۰.....
۲۵۲.....	مزمور (۴۰)۴۱.....	۱۸۱.....	مزمور (۱۰)۱۱.....
۲۵۳.....	مزمور (۴۱-۴۲)۴۳-۴۲.....	۱۸۳.....	مزمور (۱۱)۱۲.....
۲۵۷.....	مزمور (۴۳)۴۴.....	۱۸۴.....	مزمور (۱۲)۱۳.....
۲۶۰.....	مزمور (۴۴)۴۵.....	۱۸۵.....	مزمور (۱۳)۱۴.....
۲۶۲.....	مزمور (۴۵)۴۶.....	۱۸۶.....	مزمور (۱۴)۱۵.....
۲۶۴.....	مزمور (۴۶)۴۷.....		
۲۶۵.....	مزمور (۴۷)۴۸.....		
۲۶۸.....	مزمور (۴۸)۴۹.....		
۲۷۱.....	مزمور (۴۹)۵۰.....		
۲۷۳.....	مزمور (۵۰)۵۱.....		
۲۷۶.....	مزمور (۵۱)۵۲.....		
۲۷۸.....	مزمور (۵۲)۵۳.....		

مزمو ۱۲۸ (۱۲۷).....	۴۵۷
مزمو ۱۲۹ (۱۲۸).....	۴۵۸
مزمو ۱۳۰ (۱۲۹).....	۴۵۹
مزمو ۱۳۱ (۱۳۰).....	۴۶۱
مزمو ۱۳۲ (۱۳۱).....	۴۶۱
مزمو ۱۳۳ (۱۳۲).....	۴۶۴
مزمو ۱۳۴ (۱۳۳).....	۴۶۵
مزمو ۱۳۵ (۱۳۴).....	۴۶۵
مزمو ۱۳۶ (۱۳۵).....	۴۶۸
مزمو ۱۳۷ (۱۳۶).....	۴۷۰
مزمو ۱۳۸ (۱۳۷).....	۴۷۲
مزمو ۱۳۹ (۱۳۸).....	۴۷۳
مزمو ۱۴۰ (۱۳۹).....	۴۷۶
مزمو ۱۴۱ (۱۴۰).....	۴۷۸
مزمو ۱۴۲ (۱۴۱).....	۴۷۹
مزمو ۱۴۳ (۱۴۲).....	۴۸۱
مزمو ۱۴۴ (۱۴۳).....	۴۸۳
مزمو ۱۴۵ (۱۴۴).....	۴۸۵
مزمو ۱۴۶ (۱۴۵).....	۴۸۷
مزمو ۱۴۷ (۱۴۶-۱۴۷).....	۴۸۹
مزمو ۱۴۸.....	۴۹۱
مزمو ۱۴۹.....	۴۹۳
مزمو ۱۵۰.....	۴۹۴

امثال

مقدمه امثال.....	۴۹۷
------------------	-----

امثال

عنوان کلی.....	۵۰۱
۱. دیباچه.....	۵۰۲

توصیه‌های حکمت

حکیم: دوری جُستن از همشینی با شریران.....	۵۰۲
حکمت: سخنی با افراد بی‌مبالات.....	۵۰۳

جامعه

مقدمه جامعه.....	۶۰۵
------------------	-----

جامعه

بخش نخست

دیباچه.....	۶۰۹
زندگی سلیمان.....	۶۱۱

حکمت سلیمان

مقدمه حکمت سلیمان.....	۶۸۳
------------------------	-----

حکمت سلیمان

۱. حکمت و سرانجام آدمی

جُستن خدا و از گناه دوری جُستن.....	۶۸۹
زندگی به دیدهٔ بیدینان.....	۶۹۲
خطای بیدینان.....	۶۹۶
قیاس سرنوشت دادگران و بیدینان.....	۶۹۶
نازایی به از زادن اعقاب بیدینان.....	۶۹۸
مرگ زودرس دادگر.....	۷۰۱
بیدینان داوری خواهند شد.....	۷۰۲
سرانجام پُرجمد دادگران و کيفر بیدینان.....	۷۰۵
پادشاهان در طلب حکمت باشند.....	۷۰۶
حکمت خویشتن را آشکار می‌سازد.....	۷۰۸
سلیمان حکمت را وصف می‌کند.....	۷۰۹

۲. سلیمان و طلب حکمت

سلیمان جز انسانی نبود.....	۷۱۰
قدرشناسی سلیمان از حکمت.....	۷۱۰
دعوت به الهام الهی.....	۷۱۲
ستایش حکمت.....	۷۱۳
حکمت، همسری مثالی از برای سلیمان.....	۷۱۴
حکمت لازم از برای فرمانروایان.....	۷۱۶
سلیمان طلب حکمت می‌کند.....	۷۱۷
دعا از برای حصول حکمت.....	۷۱۸

۳. عمل حکمت در تاریخ

از آدم تا موسی.....	۷۲۱
خروج.....	۷۲۳
تقابل نخست: معجزهٔ آب.....	۷۲۴
حاشیهٔ نخست: نرم‌خویی خدا با مصریان.....	۷۲۶

بخش دوم

نتیجهٔ دل‌سردکننده.....	۶۱۴
زمان و مدت.....	۶۱۶
مرگ از برای هر موجود زنده.....	۶۱۹
سرنوشت ستم‌دیدگان، عاری از امید است.....	۶۲۱
عمل دینی و خطرات آن.....	۶۲۳
منفعت و سیم.....	۶۲۴
مثلهای حکایه و نقد آنها.....	۶۲۹
منزلت مردگان از برای همگان است.....	۶۳۷
حکمت و جهالت.....	۶۴۰
خطر کردن.....	۶۴۳
سن و سال.....	۶۴۴
خاتمه.....	۶۴۷

غزل غزلها

مقدمهٔ غزل غزلها.....	۶۴۹
-----------------------	-----

غزل غزلها

عنوان و دیباچه.....	۶۵۵
شعر اول.....	۶۵۶
شعر دوم.....	۶۶۰
شعر سوم.....	۶۶۲
شعر چهارم.....	۶۶۴
شعر پنجم.....	۶۶۵
شعر ششم.....	۶۷۰
شعر هفتم.....	۶۷۲
شعر هشتم.....	۶۷۴
شعر نهم.....	۶۷۶
شعر دهم.....	۶۷۸
مؤخره.....	۶۸۰
پیوستها.....	۶۸۱

۷۲۷	علل این نرم‌خویی
۷۲۸	نرم‌خویی خدا با کنعان
۷۲۹	علل این نرم‌خویی
۷۳۰	عبرتهایی که خدا به اسرائیل آموخت
۷۳۱	بازگشت به سرگذشت مصریان و کیفر تدریجی ایشان
۷۳۲	حاشیه دوم: تقبیح پرستشهای شرک‌آمیز و...
۷۳۳	بت پرستی و بت‌سازان
۷۳۵	عنایت و حکمت
۷۳۶	منشأ بتها
۷۳۸	پیامدهای بت پرستی
۷۴۰	اسرائیل بت پرست نیست
۷۴۰	جنون بت‌سازان
۷۴۲	جانورپرستی: اعلی مرتبه بت پرستی
۷۴۳	تقابل دوم: غوکها و بلدرچینها
۷۴۴	تقابل سوم: ملخها و مار مفرغین
۷۴۵	تقابل چهارم: تگرگ و مَن
۷۴۸	تقابل پنجم: ظلمات و ستون آتش
۷۵۱	تقابل ششم: مرگ نخست‌زادگان و رفع بلای مرگبار
۷۵۴	تهدید نابودی در صحرا
۷۵۵	تقابل هفتم: دریای سرخ
۷۵۷	مؤخره
۷۵۷	مصر مجرم‌تر از سدوم
۷۵۸	هماوایی تازه
۷۵۹	نتیجه
حکمت بن سیرا	
۷۶۱	مقدمه حکمت بن سیرا
حکمت بن سیرا	
۱. اندرزنامه	
۷۶۷	دبایچه مترجم
۷۶۹	منشأ حکمت
۷۷۰	ترس از خدا
۷۷۲	شکیبایی و تسلط بر نفس
۷۷۳	حکمت و راستی
۷۷۳	ترس از خدا در آزمون
۷۷۵	تکالیف نسبت به والدین
۷۷۷	فروتنی
۷۷۸	گران‌سری
۷۷۸	احسان به تنگدستان
۷۸۰	حکمت پرورنده
۷۸۱	آزرم و حیا
۷۸۲	توانگری و خودبینی
۷۸۳	استواری و خویش‌داری
۷۸۴	دوستی
۷۸۵	فراگیری حکمت
۷۸۷	نصیحت‌های گونه‌گون
۷۸۹	فرزندان
۷۹۰	والدین
۷۹۰	کاهنان
۷۹۱	تنگدستان و آزموده‌شدگان
۷۹۲	تدبیر و تفکر
۷۹۲	سنت
۷۹۳	تدبیر
۷۹۴	زنان
۷۹۵	مناسبات با آدمیان
۷۹۷	حکومت
۷۹۷	نکوهش گران‌سری
۷۹۹	مردمان سزاوار تکریم
۷۹۹	فروتنی و راستی
۸۰۰	به ظواهر تکیه نکردن
۸۰۱	تأمل و تأنی
۸۰۲	تنها بر خدا توکل کردن
۸۰۴	احتراز از بدکار
۸۰۴	احسانها
۸۰۵	دوستان راستین و دروغین
۸۰۷	همنشینی با همتایان خویش
۸۱۰	نیکیختی راستین
۸۱۰	رشک و خست
۸۱۲	نیکیختی حکیم

۸۵۶	داد و ستد	۸۱۴	اختیار بشر
۸۵۶	سخن	۸۱۵	نفرین بیدینان
۸۵۷	دادگری	۸۱۷	قطعیت جزا
۸۵۸	رازها	۸۱۸	آدمی در آفرینش
۸۵۸	دورویی	۸۲۰	داور الهی
۸۵۹	کین	۸۲۲	دعوت به توبه
۸۶۰	ستیزه‌ها	۸۲۲	عظمت خدا
۸۶۰	زیان	۸۲۳	فنای آدمی
۸۶۲	وام	۸۲۴	شیوه عطا کردن
۸۶۳	صدقه	۸۲۴	تفکر و عاقبت‌اندیشی
۸۶۴	ضمانتها	۸۲۶	کَفَّ نَفْس
۸۶۴	میهمان‌نوازی	۸۲۶	نکوهش پُرگویی
۸۶۵	تربیت	۸۲۷	تحقیق در باب آنچه می‌شنویم
۸۶۷	تندرستی	۸۲۸	حکمت راستین و دروغین
۸۶۷	شادی	۸۲۹	سکوت و سخن
۸۶۸	ثروتها	۸۳۰	سخنان تناقض‌آمیز
۸۶۹	ضیافتها	۸۳۱	سخنان نسنجیده
۸۷۱	شراب	۸۳۲	دروغ
۸۷۲	ضیافتها	۸۳۲	در باب حکمت
۸۷۳	ترس از خدا	۸۳۳	گناهان گونه‌گون
۸۷۵	تفاوت اوضاع و احوال	۸۳۴	حکیم و ناخرد
۸۷۷	خودسروری	۸۳۶	کاهل
۸۷۷	بردگان	۸۳۷	فرزندان تباه
۸۷۸	خواهها	۸۳۷	حکمت و حماقت
۸۷۹	سفرها	۸۳۹	دوستی
۸۸۰	قربانیهای ذبح‌کردنی	۸۴۰	هوشیاری
۸۸۱	شریعت و قربانیهای ذبح‌کردنی	۸۴۱	سوگندها
۸۸۲	دادگری الهی	۸۴۲	سخنان ناپاک
۸۸۴	دعا از برای رهایی و احیای اسرائیل	۸۴۳	انسان تباه
۸۸۶	قوه تمیز	۸۴۴	زن زناکار
۸۸۶	گزینش زن	۸۴۵	گفتار حکمت
۸۸۷	دوستان دروغین	۸۴۷	حکمت و حکیم
۸۸۸	مشاوران	۸۴۹	امثال
۸۸۹	حکمت راستین و دروغین	۸۵۰	پیران
۸۹۰	میانه‌روی	۸۵۰	مَثَل عددی
۸۹۱	طبابت و بیماری	۸۵۱	زنان
۸۹۳	سوگواری	۸۵۵	امور حزن‌افزا

کتابهای حکمت

فهرست تفصیلی مطالب

۹۲۵	کالیب	۸۹۴	پیشه‌های دستی
۹۲۶	داوران	۸۹۶	کاتب
۹۲۶	سموئیل	۸۹۸	دعوت به ستودن خدا
۹۲۸	ناتان	۹۰۱	بینوایی آدمی
۹۲۸	داود	۹۰۲	حکمت‌های گونه‌گون
۹۲۹	سلیمان	۹۰۴	دربورگی
۹۳۱	زخیم	۹۰۴	مرگ
۹۳۱	یزیعام	۹۰۵	سرنوشت بیدینان
۹۳۲	ایلیا	۹۰۶	شرم
۹۳۳	الیشع	۹۰۸	دغدغه‌های پدر از برای دختر خویش
۹۳۳	خیانت و کيفر	۹۰۹	زنان
۹۳۴	حزقیّا		
۹۳۵	إسعیّا		
۹۳۵	یوشیّا		
۹۳۶	واپسین پادشاهان و واپسین پیامبران		
۹۳۷	زُربابل و یوشع	۹۱۱	خورشید
۹۳۷	نَحْمِیا	۹۱۲	ماه
۹۳۷	خلاصه کلام	۹۱۳	اختران
۹۳۸	شمعون کاهن	۹۱۳	رنگین‌کمان
۹۴۱	تشویق	۹۱۳	شگفتیهای طبیعت
۹۴۱	مَثَل عددی		
۹۴۲	نتیجه		
۹۴۲	سرود شکرگزاری	۹۱۶	ستایش بدران
۹۴۵	شعری در باب طلب حکمت	۹۱۸	خَنوخ
		۹۱۸	نوح
		۹۱۸	ابراهیم
		۹۱۹	اسحاق و یعقوب
		۹۱۹	موسی
		۹۲۰	هارون
		۹۲۳	فیثحاس
		۹۲۴	یوشع

۲. مجد خدا

۱. در طبیعت

۲. در تاریخ

پیوستها

۹۵۱	فهرست پانوشتهای کلیدی
۹۵۵	فهرست اعلام کتابهای حکمت
۹۶۱	اسامی خاص کتابهای حکمت (فارسی... فرانسه)
۹۷۱	اسامی خاص کتابهای حکمت (فرانسه... فارسی)

سلیان شده این است که از حکمت پسران مشرق و حکمت مصر پیشی می‌گرفت (۱ پا: ۱۰/۵). حکیمان عرب و آدومی مشهور بودند (ار: ۷/۴۹؛ با: ۲۲/۳-۲۳؛ عو: ۸). ایوب و سه حکیم که دوستان او بودند، در آدوم می‌زیستند. مؤلف کتاب طوییا حکمت آخیکار را می‌شناخت و در ام: ۱۷/۲۲-۱۱/۲۳ دقیقاً از حکمت‌های آمین‌اوپه^(۱) پیروی می‌شود. چند مزبور به همان و ایتان منسوب گشته‌اند که بر اساس ۱ پا: ۱۱/۵، حکیمان کنعان بودند. کتاب امثال حاوی سخنان آجور (ام: ۱۴-۱/۳۰) و لموئیل (ام: ۱۱/۳۱-۹) است که هر دو اهل مَسّا، قبیله‌ای در شمال عربستان، بودند (پی، ۱۴/۲۵).

جای شگفتی نیست که نخستین آثار حکیمانه اسرائیل بسیار شبیه آثار همسایگانش هستند: این آثار از همان خاک سر برمی‌آوردند. در بخش‌های کهن کتاب امثال، جز احکام حکمت بشری به دست داده نمی‌شوند. اگر حکمت بن‌سیرا و حکمت سلیان را که جدیدترین آثارند مستثنی کنیم، در کتابهای حکمت به مضمونهای بزرگ عهد عتیق همچون شریعت، عهد، گزینش و نجات پرداخته نمی‌شود. حکیمان اسرائیل نگران تاریخ و آینده قوم خود نیستند و همانند همتایان مشرق‌زمینی خویش، به سرنوشت افراد توجه می‌کنند. اما در پرتو نوری بالاتر به آن نظر می‌افکنند که همان نور دین یهوی است. در نتیجه، به رغم منشأ مشترک و شباهتهای زیاد، تفاوتی اساسی به نفع حکمت اسرائیلی وجود دارد که با پیشرفت وحی شدت می‌گیرد. تقابل حکمت - جهالت مبدل به تقابل میان دادگری و ستمگری، پرهیزگاری و بیدینی می‌گردد. در واقع حکمت راستین، ترس از خدا است و ترس از خدا، پرهیزگاری است. اگر حکمت مشرق‌زمین انسان‌گرایی است، می‌توان گفت که حکمت اسرائیلی «انسان‌گرایی دیندارانه» است.

اما این ارزش دینی حکمت تنها اندک اندک نمایان گشت. لفظ عبری حکمت، مفهوم پیچیده‌ای دارد و می‌تواند دلالت بر مهارت دستی یا حرفه‌ای، معنی سیاسی، قوه تمیز، و نیز زیرکی، کاردانی، هنر ساحری داشته باشد. این حکمت بشری می‌تواند برای نیکی و بدی اعمال شود و این ایهام، توجیه‌گر داوریه‌های ناموافق است که پیامبران در مورد

(۱) Amenemopé، آمین‌اوپه فرعون سلسله بیست و یکم مصر باستان بود و در ۹۹۱ ق م به سلطنت رسید. -م.

حکیمان انجام می‌دهند (همچون اش: ۲۱/۵؛ ۱۴/۲۹؛ ار: ۹/۸). همچنین می‌تواند این امر را تعلیل کند که چرا دیرزمانی از حکمت خدا سخن گفته شده است، اگرچه خدا به آدمیان حکمت می‌دهد و پیش از آن در اوگاریت، حکمت صفت خدای بزرگ ال بوده است. صرفاً در نوشته‌های دوران پس از تبعید قوم یهود به بابل گفته خواهد شد که تنها خدا حکیم است، حکمتی متعالی که آدمی آن را در آفرینش فعال می‌بیند، اما از تفحص در باب آن عاجز است (ای: ۲۸؛ فصلهای ۳۸-۳۹؛ سی: ۱/۱-۱۰؛ ۲۴/۱۶؛ ب: ۱۲/۳۹؛ ۱۵/۴۲-۳۳/۴۳، و غیره). در دیباچه مفصلی که در آغاز کتاب امثال آمده است (ام: ۱-۹)، حکمت الهی همانند شخص سخن می‌گوید، از ازل توأمان در خدا حاضر است و با او در آفرینش عمل می‌کند (به ویژه در ۳۱-۲۲/۸). در ای: ۲۸، مجزا از خدا پدیدار می‌شود، خدایی که تنها او می‌داند حکمت کجا نهان می‌گردد. در سی: ۲۴، خود حکمت می‌گوید که از دهان خدای متعال برون گشته است و ساکن آسمانها است و از سوی خدا نزد اسرائیل گسیل گشته است. در حک: ۱/۸-۲۲/۷، فیضان مجد خدای قادر و صورتی از تعالی او است. بدین سان، حکمت که صفت خدا است، از او منفک می‌شود و مبدل به شخص می‌گردد. در ایمان عهد عتیق، این عبارات که چنین زنده‌اند، فراتر از حدود تشخیص ادبی می‌روند، اما راز خود را حفظ می‌کنند و زمینه‌ساز مکاشفه اقا نیم الهی می‌شوند. همانند این حکمت، «کلمه» قدیس یوحنا توأمان در خدا و بیرون از خدا است، و تمامی این متنهای بزرگ توجیه‌گر لقب «حکمت خدا» هستند که قدیس پولس به مسیح می‌دهد (۱ کر: ۲۴/۱).

از آنجا که سرنوشت اشخاص دغدغه بارز حکیمان بوده، مسئله جزا در نظر ایشان اهمیتی اساسی داشته است. این آموزه در محیط آنان و از طریق تفکرشان تحول می‌یابد. در بخشهای قدیمی کتاب امثال، حکمت، یعنی دادگری، لزوماً به نیکبختی راه می‌برد و جهالت، یعنی ظلم، به نابودی می‌انجامد. خدا بدین سان نیکان را پاداش و شریران را کیفر می‌دهد. دیدگاه دیباچه کتاب امثال نیز چنین است (۳۳/۳-۳۵؛ ۶/۹ و ۱۸). پس این آموزه مبنای تعلیم حکمت است و با فرمانروایی خدایی حکیم و دادگر بر دنیا خاتمه می‌پذیرد. آموزه مزبور مدعی استناد به تجربه است، با این همه، تجربه اغلب منافی آن